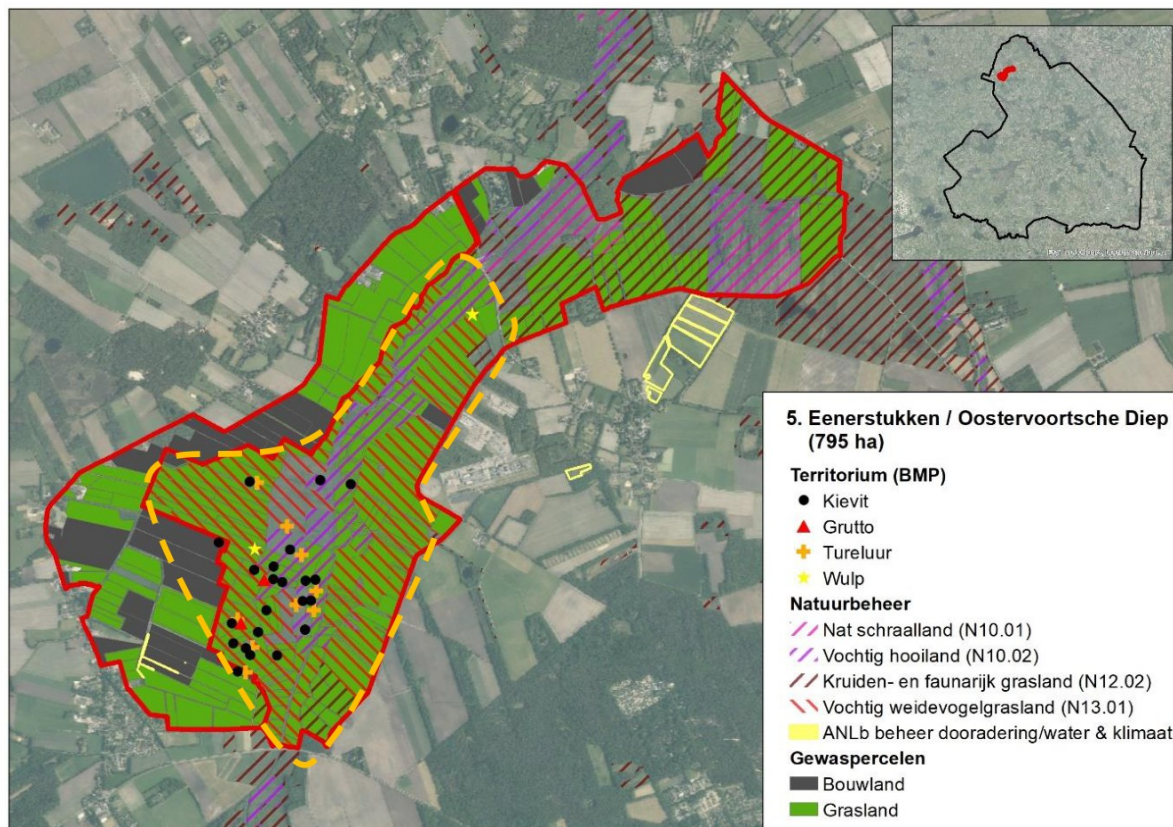

Gebiedsscan Eenerstukken/Oostervoortsche Diep

Gebied 5

Figuur 1: Weidevogelgebied 5 Eenerstukken/Oostervoortsche Diep, met daarin weergegeven de van 2023 beschikbare monitoringsgegevens (zie ook tabel 1) en het beheer. In het gebied binnen globaal de oranje stippellijn is in de periode 2021-2023 jaarlijks een BMP-telling uitgevoerd.

Het weidevogelgebied Eenerstukken/Oostervoortsche Diep beslaat een oppervlakte van 795 hectare en ligt globaal tussen de plaatsen Een in het zuidwesten en Lieveren in het noordoosten. Het gebied bestaat grotendeels uit grasland met een natuurdoelstelling, in eigendom van Natuurmonumenten. In een groot deel van het natuurterrein is het beheer gericht op weidevogels (N13.01). De gemiddelde voorjaarsgrondwaterstand in het gebied varieert over het gebied, maar ligt in de delen met een weidevogelstelling grotendeels maximaal 40 centimeter onder het maaiveld¹.

De broedvogelpopulatie in de Eenerstukken is de laatste decennia sterk gewijzigd, vooral de grutto, de kievit en in mindere mate de tureluur zijn sterk in aantal afgenomen². Waar in het verleden volgens een actieve vrijwilliger 50-60 paar grutto's in het gebied tot broeden kwamen, is dit tegenwoordig beperkt tot enkele broedparen. Natuurmonumenten benadrukt ook de waarde van het gebied voor soorten waar de gebiedsscan zich niet op richt, zoals paapje, veldleeuwerik en watersnip. Gegevens over de gemiddelde nestoverleving in het gebied zijn niet bekend, vanuit de vrijwilligers wordt de hoge predatiedruk echter als een belangrijk knelpunt gezien.

Het gebied is volgens Natuurmonumenten in het verleden ingericht naar idee van de Drentse Aa, het peil blijkt echter te dynamisch voor goed weidevogelbeheer. In sommige jaren is het gebied volgens de beheerder te nat om te maaien, in andere jaren valt het gebied in april al droog en vormt het een 'ecologische val'. De natte omstandigheden maken ook dat maaien langs de beek lastig uitvoerbaar is, wat verruiging en opslag in de hand werkt.

¹ Kaartportaal.drenthe.nl; gemiddelde voorjaars grondwaterstand

² Drentse vogels 23 (2009), J. Lok. Broedvogelbevolking van de beekdalgraslanden in de Eener en Tempelstukken 1994-2009.

Opvallend is dat in het zuidwestelijke deel van het gebied onder het ANLb enkele beheerovereenkomsten zijn afgesloten voor het beheer van elzenhakhout en een boom op landbouwgrond, wat strijdig lijkt met beheer gericht op weidevogels.

In het gebied is één vrijwilliger actief op het gebied van nestbescherming, daarnaast houden minimaal drie jagers zich bezig met het beheer van predatoren in en rond het gebied³. Het predatorenbeheer is de afgelopen jaren uitgevoerd op basis van een provinciaal toestemmingsbesluit. Er zijn geen vangkooien in het gebied bekend. De kaarten in bijlage 1 geven een indruk van de verspreiding van enkele overige predatoren van nesten en kuikens.

Tabel 1: Kwantitatieve data Eenerstukken/Oostervoortsche Diep

	2021	2022	2023
Landgebruik			
Grasland	470 ha	466 ha	461 ha
Bouwland	110 ha	103 ha	105 ha
Beheermaatregelen weidevogels			
Uitsluitend natuurbeheer			
Predatorenbeheer			
Vos (binnen 3 km)	25	20	27
Zwarte kraai	0	0	7
Monitoring: BMP			
Kievit	26	27	22
Scholekster	1	2	0
Grutto	2	2	2
Wulp	3	3	2
Tureluur	8	9	9

Aanbevelingen

Gezien de hoge potenties van het gebied, lijkt het wenselijk om met alle betrokken partijen om tafel te gaan en een plan op te stellen voor het optimaliseren van het weidevogelbeheer. Natuurmonumenten denkt hierbij aan het uitvoeren van nieuwe inrichtingsmaatregelen, zoals het verslenken en beter maaibaar maken van in het verleden dichtgegooide sloten, het aanleggen van een grote plasdras van 5 á 6 hectare, het verwijderen van wilgenopslag en het plaatsen van een vossenwerend raster. Aandachtspunt hierbij zijn de financiële middelen die nodig zijn voor uitvoering van deze inrichtingsmaatregelen. Bij het opstellen van een plan voor het gebied is het ook wenselijk het al dan niet toepassen van ruige mest te bespreken, evenals het predatorenbeheer, het maaien van enkele (witbol) percelen tijdens het weidevogelseizoen (in mei) en het uitvoeren van BTS-tellingen om het resultaat te monitoren en waar nodig bij te kunnen sturen.

Met name ten zuidwesten van het natuurterrein lijkt het interessant om de mogelijkheden voor ANLb beheer voor met name de kievit te onderzoeken, als aanvulling op het weidevogelbeheer in het natuurterrein.

³ Gebaseerd op in FRS ingevoerde waarnemingen.

Disclaimer

Deze gebiedsscan heeft alleen betrekking op Kievit, scholekster, grutto, wulp en tureluur.

Het aantal gevonden nesten geeft alleen een indicatie van de populatieontwikkeling. Zo wordt in gebieden met beheer niet gezocht naar nesten en kan de inspanning van vrijwilligers door de jaren heen verschillen. Ook BMP- en BTS-gegevens moeten met grote voorzichtigheid geïnterpreteerd worden. Dit omdat jaarlijks getelde oppervlaktes per cluster kunnen variëren, waardoor de aantallen tussen jaren niet altijd direct vergeleken kunnen worden.

Ook waarnemingen van predatoren zijn niet op een gestandaardiseerde wijze verzameld en geven vaak slechts een indruk van de situatie. In 2022 in drie gebieden in Drenthe uitgevoerd predatieonderzoek met camera's toonde aan dat de vos in deze gebieden veruit de belangrijkste predator van nesten was, gevolgd door steenmarter, zwarte kraai en das.

De in bijlage 2 opgenomen kaarten zijn m.u.v. vos, gebaseerd op data vanuit de NDFF. Hierbij zijn polygonen geconverteerd naar stippen en meerdere waarnemingen/stippen kunnen betrekking op één exemplaar. De kaarten geven dan ook niet meer dan een beeld van de aan- of afwezigheid van een soort in het gebied.

De aanbevelingen zijn gebaseerd op beschikbare data en gesprekken met lokale deskundigen.

Bijlage 1. Waarnemingen enkele predatoren 2021-2023

